

И всѣкому добро струва,
Само, знайте, за парата,
Като човѣкъ, що да прави?
Продава си и душата.

„Патриотътъ“ е едно синтетическо понятие, тъй сжщо, както и „овцетѣ“ сж едно събирателно понятие. Такова значение иматъ понятията и въ хуморътъ на Н. В. Гоголя. Плюшкинъ е единъ типъ, въ когото сж се кристализирали много отдѣлни елементи отъ индивидуалния характеръ, за да се получи нѣщо художнически-значително, обектъ, въ който общата единица живи плюшкиновци да виждатъ себе си, своя прототипъ. Прѣзъ главата на Хлестаковъ, като типъ, прѣминаватъ пакъ общи черти, и подобно у Плюшкина, и Хлестаковщината прѣдставлява едно социално явление, свойственно на рускитѣ условия. Алченъ или сластолюбивъ, грубъ или подълъ като лисица, отвратителенъ материалистъ, въ непосредственното значение на думата, или изкусенъ изнудвачъ въ името на закона или въ името на невѣжеството, това сж двѣ крайности въ социалнитѣ отношения, една отъ които ще намѣри своя Плюшкинъ, другата Хлестаковъ.

Киръ Михалаки, въ „Това ви чака“, е сжщо така единъ типъ, въ който се прѣвѣпватъ нашитѣ примитивни общественни условия. Разликата между него и Плюшкина е тая, че Плюшкинъ е по-наивенъ, че у него човѣкътъ-звѣрь не взима такова дѣятелно участие въ дѣлата, както у Киръ Михалаки. Тоя е и грубъ и нахаленъ, алченъ и безжалостенъ. Затова, сждбата трѣбва да го накаже по-строга, затова неговиятъ инстинктъ за печалби, за богатства и властъ трѣбва логически да го доведе до лудостъ.

Дѣйствително, има една сжщественна разлика между хуморътъ и сатирата у Гоголя и тъйзи у българския поетъ: докато Гоголь борави повече съ абстрактни